

LIFE SAFETY STANDARDS

Polvonov Xurshid Madaminovich,

T.F.N. Associate Professor of Chemical Technology, Fergana Polytechnic Institute
akad.hurshid@mail.ru, +998911097598.

Abstract

A person's personal safety in daily life depends in many ways on himself, his ability to follow generally accepted rules of safe behavior and to respond appropriately to various dangerous and emergency situations that may occur in daily life. The article discusses safety procedures and potential risks.

Keywords: life safety, panic, emergency service, natural disasters, safety standards.

Annotasiya

Odamning kundalik hayotdagi shaxsiy xavfsizligi ko'p jihatdan o'ziga bog'liq, uning xavfsiz xulq-atvorning umumiy qabul qilingan qoidalariga rioya qilish va kundalik hayotda yuzaga kelishi mumkin bo'lgan turli xavfli va favqulodda vaziyatlarga to'g'ri javob berish qobiliyatiga bog'liq. Maqolada xavfsizlik tartib-qoidalari va yuzaga kelishi mumkin bo'lgan xatarlar ko'rib chiqildi.

Аннотация

Личная безопасность человека в повседневной жизни во многом зависит от него самого, его способности соблюдать общепринятые правила безопасного поведения и надлежащим образом реагировать на различные опасные и чрезвычайные ситуации, которые могут возникнуть в повседневной жизни. В статье обсуждаются процедуры безопасности и потенциальные риски.

Kalit so'zlar: hayot xavfsizligi, vahima, shoshilinch xizmat, tabiiy ofatlar, xavfsizlik standartlari.

Ключевые слова: безопасность жизнедеятельности, паника, аварийная служба, стихийные бедствия, нормы безопасности.

Kirish. Antropogen xavflarning ta'siri odamlarning normal hayotini buzadi, favqulodda vaziyatlarga olib keladigan baxtsiz hodisalar va tabiiy ofatlarni, shu jumladan ekologik holatlarni keltirib chiqaradi. Hozirgi vaqtda xavfli tabiat hodisalari va jarayonlarining vayronkor ta'sirining kuchayishi xavotirli tendentsiyasi shakllangan. Muayyan

mamlakatlar va mintaqalardagi vaziyatlarning barcha o'ziga xos xususiyatlari quyidagilar: aholi sonining ko'payishi, aholi va moddiy boyliklarning nisbatan cheklangan hududlarda kontsentratsiyasi, shuningdek tabiiy ofatlar genezisi xarakterining o'zgarishi bilan bog'liq. Tabiatga kirib kelayotgan va tobora qudratli muhandislik majmualarini yaratayotgan insoniyat yangi, nihoyatda murakkab tizimni, shu jumladan rivojlanish qonunlari noma'lum bo'lgan texnosferani shakllantirdi. Bu texnosferaning ishlashi, unda sodir bo'layotgan jarayonlarning entropiyasi, noaniqliklarning kuchayishiga, texnologik ofatlar - sanoat, energetika, transport sohalarida katta miqdordagi baxtsiz hodisalar, biosferaning yuqori darajada ifloslanishi xavfiga olib keldi, millionlab odamlarning sog'lig'iga tahdid soladigan toksik va radioaktiv sanoat chiqindilari paydo bo'ldi.

Hayotiy xavfsizlik fuqarolik mudofaasi tizimini o'z ichiga oladi.

Inson hayotining xavfsizligi: tashqi va ichki omillarning ta'siri-o'lim yoki kasallikka va inson uchun kerakli bo'lgan maqsadlarga erishishga xalaqit bermasa, uning butun hayoti davomida salbiy ta'sir etmasligidir.

Hayot faoliyati xavfsizligi muammosini hal qilish odamlar uchun qulay yashash sharoitlarini ta'minlash, insonni zararli ekologik omillar ta'siridan me'yoriy - ruxsat etilgan darajadan oshib ketishidan himoya qilishdir. Inson faoliyati va dam olishi uchun maqbul sharoitlarni saqlash yuqori samaradorlik va unumdorlik uchun dastlabki shart-sharoitlarni yaratadi!

Ishda va dam olishda xavfsizlikni ta'minlash jarohatlar va kasalliklarni kamaytirish orqali odamlarning hayoti va sog'lig'ini saqlashga yordam beradi. Shuning uchun inson hayoti xavfsizligini o'rganish obyekti "Inson - atrof-muhit" tizimidagi salbiy ta'sir ko'rsatadigan hodisalar va jarayonlarning majmuasidir. Inson hayoti xavfsizligining asosiy formulasi har qanday potentsial xavfni oldini olishdir.

Material va uslublar.

Xavfsizlikning quyidagi turlari mavjud:

Milliy xavfsizlik;

Ekologik xavfsizlik;

Sanoat xavfsizligi;

Yong'in xavfsizligi;

Axborot xavfsizligi;

Iqtisodiy xavfsizlik;

Harbiy xavfsizlik;

Ichki xavfsizlik;

Tashqi xavfsizlik.

Milliy xavfsizlik - bu shaxs, jamiyat va davlat xavfsizligini siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy, harbiy, texnogen, ekologik, axborot tahdidlaridan tashqi va ichki tahdidlardan ta'minlash sohasidagi maqsadlar va davlat strategiyasi bo'yicha rasmiy qabul qilingan qarashlar to'plamidir. mavjud resurslar va imkoniyatlarni hisobga olgan holda va boshqa tabiat.

Milliy xavfsizlikni ta'minlash - bu normal hayotni ta'minlash va shaxs, jamiyat va davlat uchun yuzaga kelishi mumkin bo'lgan tahdidlarni bartaraf etishga qaratilgan siyosiy, harbiy, iqtisodiy, ijtimoiy, sog'liqni saqlash va huquqiy chora-tadbirlar majmuidir.

Milliy xavfsizlikni ta'minlash - bu normal hayotni ta'minlash va shaxs, jamiyat va davlat uchun yuzaga kelishi mumkin bo'lgan tahdidlarni bartaraf etishga qaratilgan siyosiy, harbiy, iqtisodiy, ijtimoiy, sog'liqni saqlash va huquqiy chora-tadbirlar majmuidir.

Milliy xavfsizlikni ta'minlash quyidagilarni o'z ichiga oladi:

davlat tizimini himoya qilish;

ijtimoiy buyurtmani himoya qilish;

davlatning hududiy daxlsizligi va suverenitetini ta'minlash;

jamoat tartibini himoya qilish;

jinoyatchilikka qarshi kurashish;

favqulodda vaziyatlardan xavfsizlikni ta'minlash.

Milliy xavfsizlikni ta'minlash uchun shtatda maxsus organlar tuziladi.

Milliy xavfsizlikni ta'minlovchi organlar:

harbiy muassasa;

huquqni muhofaza qilish organlari;

sanitariya-epidemiologiya xizmati.

Ekologik xavfsizlik - bu mavjud bo'lgan biosfera omillari, hayvonot va o'simlik dunyosining turi va tarkibi, shuningdek inson faoliyati natijasida qayta tiklanmaydigan tabiiy resurslarning yo'q bo'lib ketish xavfi sezilarli darajada yomonlashuvining oldini olishdir. Shuningdek, bu insonning, jamiyatning, davlatning va butun insoniyatning hayotiy manfaatlarini insonning atrof muhitga antropogen yoki texnogen ta'siridan kelib chiqadigan real yoki potentsial tahdidlardan himoya qilishni ta'minlash jarayoni.

Sanoat xavfsizligi - bu inson, jamiyat va davlatning hayotiy manfaatlarini xavfli ishlab chiqarish obyektlaridagi favqulodda vaziyatlardan va ularning oqibatlaridan himoya qilish holati. Bunga mehnatni muhofaza qilish, ish sharoitlarini yaxshilash, ishlab chiqarishni mexanizatsiyalashtirish va robotlashtirish, ishchilarning kasbiy mahoratini oshirish yordamida erishiladi. Mehnatni muhofaza qilishning asosiy maqsadi xodimlarning hayoti va sog'lig'ini saqlashdir.

Favqulodda vaziyatlar xodimlarning hayoti va sog'lig'iga zarar etkazishi natijasida favqulodda vaziyatlarsiz sodir bo'lishi mumkin. Bu, masalan, ishlab chiqarish jarayoniga qo'yiladigan sanitariya-gigiena talablari buzilganda yuz berishi mumkin.

Yong'in xavfsizligi - bu obyektida yong'in paydo bo'lishi va rivojlanishining oldini olish imkoniyati, shuningdek xavfli yong'in omillarining odamlarga va mol-mulkiga ta'sir qilishidir.

Obyektning yong'in xavfsizligi - yong'inni oldini olish va yong'indan himoya qilish tizimlari, shu jumladan tashkiliy va texnik choralar bilan ta'minlanishi kerak.

Axborot xavfsizligi - bu axborot muhiti xavfsizligi holatidir. Axborotni muhofaza qilish - bu himoyalangan ma'lumotlarning tarqalishi, muhofaza qilinadigan ma'lumotlarga ruxsatsiz ta'sirlarning oldini olish bo'yicha faoliyatdir. Obyektning axborot xavfsizligini amalga oshirishning maqsadi ushbu obyektning axborot xavfsizligini ta'minlash tizimini yaratishdir.

Iqtisodiy xavfsizlik - bu hozirgi paytda va yaqin kelajakda qabul qilinadigan turmush darajasini saqlashga imkon beradigan barqaror daromad mavjudligi bilan tavsiflangan iqtisodiy sub'ektning holati. Bunga quyidagilar kiradi:

to'lov qobiliyatini saqlab qolish;

kelajakdagi pul daromadlarini rejalashtirish qobiliyati;

ish bilan ta'minlash.

Harbiy xavfsizlik - bu shaxsni, jamiyatni va davlatni harbiy tahdidlardan himoya qilishdir. Shuningdek, bu harbiy kuch ishlatish motivlari yo'qligi, shuningdek, harbiy tahdidni oldini olish bo'yicha chora-tadbirlarni amalga oshirishi sababli urush ehtimoli minimallashtiriladigan davlatdir. Harbiy xavfsizlik tashqi va ichki jihatlariga ega:

tashqi jihatlar - tashqi tomondan harbiy kuchni ushlab turish qobiliyatini aks ettiradi;

ichki jihatlar - mamlakat iqtisodiyoti va aholisining safarbarlik tayyorgarligini amalga oshirish uchun harbiy tashkilot tuzish orqali shaxs, jamiyat va davlatning harbiy tahdidlarning oldini olishga tayyorligini yaratish va qo'llab-quvvatlash bo'yicha chora-tadbirlar tizimini qamrab oladi.

Tashqi xavfsizlik - bu davlatning tashqarisida uni beqarorlashtirish, suverenitetini yo'qotish va hatto uni yo'q qilishga qaratilgan tahdidlardan kelib chiqadigan xavflarning yo'qligi.

Natija va muhokamalar.

Demak, xavfsizlikning asosiy sub'ektlari quyidagilar ekan:

- inson;

- tashkilotlar (masalan, inson huquqlarini himoya qilish tashkilotlari, askarlar onalari qo'mitasi va boshqalar);

- hududiy sub'ektlar;

- xavfsizlikning barcha turlarini ta'minlash bo'yicha vazifalarning asosiy qismini hal qiladigan davlat (davlat hokimiyati organlari vakili);

- hukumatlararo organlar - Birlashgan Millatlar Tashkiloti (BMT), Kollektiv Xavfsizlik Shartnomasi Tashkiloti (KXShT), Evropada Xavfsizlik va Hamkorlik Tashkiloti (EXHT), Evropa Parlamenti, Inson huquqlari bo'yicha Evropa sudi va boshqalar.

Xulosa va takliflar. So'nggi yillarda hayot faoliyatiga xavfsizligiga daxldor bo'lgan ijtimoiy-siyosiy vaziyatning tez o'zgarishi bilan inson, jamiyat va atrof-muhitni muhofaza qilishni ta'minlash muammolarini hal qilishning zamonaviy kontseptsionalari va yondashuvlari yangi kontseptual qoidalarni ishlab chiqishni talab qilmoqda.

Iqtisodiy samaradorlikni maksimal darajada oshirish bilan birga aholi va atrof-muhitga tabiiy va antropogen ta'sirlarni minimallashtirishga qaratilgan maqsadlar, mezonlar, metodologiya va usullar tizimini yartish talab qilinmoqda.

Xavf chindan ham tugaydi, ammo bunday vaziyatlarda vahima qo'zg'ash yaxshi emas. Vahima xususiyatlari:

vahima har doim xavfdan uzoqlashtiriladi;

vahima paydo bo'lgan taqdirda xarakat yo'nalishi tasodifiy emas (tanlov taniqli yo'l orqasida yoki boshqalar yugurayotgan yo'lda);

vahima ichida bo'lgan kishi har doim vaziyat nihoyatda xavfli ekanligiga ishonadi (odam o'zini xavfli zonadan tashqarida deb o'ylaganida vahima parvozi to'xtaydi);

vahima qo'zg'agan odam yaxshi tushunmaydi, lekin uning fikrlari asossiz emas (muammo shundaki, u muqobil echim izlamayapti) [1].

Adabiyotlar

1. Polvonov Kh.M. Life Safety Standards. The American Journal of Applied sciences. Published: April30, 2021. Pages: 220 – 225. <https://doi.org/10.37547/tajas/Volume03Issue04>

2. Madaminovich, Polvonov Khurshid. "Mineral Fertilizers." The American Journal of Applied sciences 3.04 (2021): 214-219.